

ΤΟΙΣ ΙΠΤΑΜΕΝΟΙΣ ΣΥΝΟΔΕΥΣΟΝ...

Ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ

Ἐπειτα λένε ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἀνεπίκαιρη καὶ ἀπροσάρμοστη! Μέριμνά της εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὅπου κι ἂν βρίσκεται. Ἡ «τοπολογικὴ» προσέγγιση τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου βρίσκει τὴν Ἐκκλησία νὰ παρεμβαί-

**Τοῦ Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου
Ὁμ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν**

νει παντοῦ ὅπου ὑπάρχει ἀνάγκη καὶ βρίσκονται οἱ χρεῖαν ἔχοντες. Γνωρίζει τὶς ἀγωνίες τῶν ἀνθρώπων πὺν ταξιδεύουν καὶ ὄλων ἐκείνων ἰδιαίτερα πὺν ἐγκαταλείπουν συμβατικά μέσα μετακινήσεων καὶ ριψοκινδυνεύουν μὲ μέσα πὺν ξεπερνοῦν τὴ συνήθη βαρύτητα. Σὰν ἄλλοι Ἴκαροι ξεχύνονται στοὺς αἰθέρες μὲ ὄλους τοὺς κινδύνους πὺν συνεπάγεται αὐτὸ τὸ πέταγμα. Τοὺς σκέπτεται καὶ εὐχεται γιὰ τοὺς ἱπταμένους πὺν ἀνοίγονται στὰ ὑψηλὰ μὲ κίνδυνο νὰ βρεθοῦν στὰ χαμηλά.

Οἱ κίνδυνοι, ὅμως, δὲν εἶναι μόνο μηχανικοί. Ἐνέργειες πὺν προέρχονται ἀπὸ ποικίλης προελεύσεως κίνητρα μποροῦν νὰ ἀποβοῦν μοιραῖες γιὰ τὰ ἀεροσκάφη καὶ τοὺς ἐπιβάτες τους. Παλιὰ οἱ πλείοντες κινδύνευαν ἀπὸ τοὺς πειρατὲς τῶν θαλασσῶν, στὶς μέρες μας οἱ ἀεροπορικές συγκοινωνίες κινδυνεύουν ἀπὸ τοὺς ἀεροπειρατὲς. Σήμερα, λοιπόν, περισσότερο παρὰ ποτὲ ἡ Ἐκκλησία συνοδεύει μὲ τὴν ἰκεσία της ὄλους αὐτοὺς τοὺς μετακινούμενους· σὲ κάθε λειτουργία καὶ ἀκολουθία πὺν ἀναπέμπονται δεήσεις.

Εἶναι ἀνάγκη, λοιπόν, νὰ γίνῃ συνειδητὸ σὲ ὄλους ὅσοι ταξιδεύουν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία φροντίζει γι' αὐτούς. Αὐτὴ ἡ συνείδηση πρέπει νὰ γίνῃ αἰσθητὴ. Εἶμαι ἐδῶ, εἶμαι κοντὰ σας, σὰς συνοδεύω ἢ συνίπταμαι. Πρέπει ὁ ταξιδιώτης φεύγοντας ἀπὸ τὸ ἀεροδρό-

μιο νὰ ἀκολουθεῖται σ' αὐτὴ του τὴν ἀποδημία. Νὰ ὑπάρχει ἕνας τόπος στὸν ὁποῖον νὰ πηγαίνει, παρὰ τὸ ἐπεῖγον τῶν ἀναχωρήσεων, νὰ κάνει τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ νὰ λείει ἀπὸ μόνος του τὸ σὺν Θεῷ, πρῶτα ὁ Θεὸς καλὸ ταξίδι.

Ἐνα Ἐκκλησάκι ἀλλιώτικο ἀπὸ τὰ ἄλλα

Σὲ τελευταία ἀναχώρησή μου γιὰ τὸ ἐξωτερικό, ἔχοντας φθάσει λίγο νωρίτερα ἀπὸ τὴν ὥρα ἀπογειώσεως στὸ ἀεροδρόμιο Ἐλευθέριος Βενιζέλος μοῦ κέντρισε τὴν προσοχή μου μία ἐπιγραφή μὲ ἕνα σταυρό: Ἐκκλησάκι. Μὲ ξεγελοῦσαν τὰ μάτια μου; Κάθε ἄλλο. Μιὰ κυλιόμενη σκάλα ἔδειχνε τὴν κατεύθυνση. Ἀνέβηκα στὸν ἄνω ὄροφο καὶ μετὰ ἀπὸ ἀρκετὰ μέτρα διαδρόμου καὶ μετὰ τὰ ἐστιατόρια καὶ διάφορες πύλες βρέθηκα στὸ Ἐκκλησάκι. Ἀπόμακρο, γιὰ νὰ ἔχει ἡσυχία προφανῶς, σὲ ὑποδέχεται σὰν «λογισμὸς κρυφὸς» τὸ παρεκκλήσι τοῦ ἀεροδρομίου.

Ἐραίας τεχνοτροπίας τοιχογραφίες σὲ καλωσορίζουν. Ἀριστερὰ ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαήλ, ἀκολουθεῖ ἢ εἰς Ἄδου κάθοδος

(Ανάσταση), δεξιά ο Ἀρχάγγελος Γαβριήλ και ἀμέσως δίπλα ο ἅγιος Ραφαήλ (Μυτιλήνη), ἀκολουθεῖ ο ἅγιος Γεώργιος. Προχωρώντας πρὸς τὴν Ἀψίδα τοῦ Ἱεροῦ ὁ Ἅγιος Νεκτάριος, ἀντίγραφο εἰκόνας πού βρίσκεται στὸ μοναστήρι τῆς Αἴγινας, περιστοιχίζομενος ἀπὸ πλῆθος παιδιῶν και ἐνηλίκων, ἀτόμων πού ἔτυχαν τῆς θαυματουργικῆς ἐπεμβάσεώς του. Συνεχίζουν οἱ εἰκόνες τῆς Παναγίας

καὶ τοῦ Χριστοῦ πού περιβάλλουν ἓνα μικρὸ ἱερὸ σὲ τράπεζα κόγχης μέχρι τὴν προσκύνηση τοῦ Τάφου ἀπὸ τὶς γυναῖκες μὲ τὸν Ἄγγελο ν' ἀναγγέλει τὸ «οὐκ ἔστιν ὧδε», τὴ συνάντηση τοῦ Ἰησοῦ μὲ τὴ Μαρία Μαγδαληνὴ και τὸν Ἀρχάγγελο Γαβριήλ μὲ τὴν Παρθένο στὴ σκηνὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ὑποβλητικὸ περιβάλλον πού σὲ κάνει νὰ μένεις μόνος ἀλλὰ και τόσο συντροφευμένος. Ξέρεις ὅτι σὲ λίγο ταξιδεύοντας θὰ ἔχεις καλοὺς ἀερο-συννοδοὺς πού θὰ σὲ συντροφεύουν και θὰ προετοιμάζουν καλοὺς ἀνέμους.

Δὲν μπόρεσα νὰ πάρω τότε περισσότερες πληροφορίες γιὰ τὸν ἢ τὴν ζωγράφο-ἁγιογράφο οὔτε πρόλαβα νὰ φωτογραφίσω τὸ μικρὸ ναῖδριο. Μὲ πληροφόρησαν εὐγενικὰ ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Δημοσίων Σχέσεων και τὸ Γραφεῖο Τύπου τοῦ Ἀεροδρομίου ὅτι ἐμπνευστὴς τῆς ιδέας και χορηγὸς τῆς ὑλοποίησής της εἶναι ὁ πρῶην Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς ἐταιρείας τοῦ ἀεροδρομίου «Διεθνῆς Ἀερολιμὴν Ἀθηνῶν Α.Ε.» (ΔΑΑ) Dr. Jörg Schill. Μὲ τὴ μεσολάβηση τῶν ὑπευθύνων τῶν ἀναφερθέντων Γραφείων ὁ ἴδιος ὁ Dr. Jörg Schill εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ ἀποσταλεῖ περιγραφικὸ σημείωμα γιὰ τὶς πρωτοβουλίες πού εἶχε ἀναλάβει και νὰ μοῦ

γνωρίσει τὶς ἐνέργειες στὶς ὁποῖες εἶχε προβεῖ, ἀπὸ τὸ ὅποιο και μεταφέρω χαρακτηριστικὰ ἀποσπάσματα.

Μιὰ ἰδέα και ἡ πραγματοποίησή της

Μετὰ τὴν ἀποχώρησή του ἀπὸ τὴν ἡγεσία τῆς ἐταιρείας ἀναζητοῦσε γιὰ ἀρκετὸ καιρὸ τὴν ἰδανικὴ ἰδέα γιὰ τὸν τόπο προσευχῆς τοῦ Ἀερολιμένα και τὸν ἀρχιτέκτονα πού θὰ μπορούσε νὰ τὴν ὑλοποιήσει. Τὸ 2003, ἐντελῶς τυχαῖα, ὁ Dr. Jörg Schill ἐπισκέφθηκε ἓνα ἰδιωτικὸ παρεκκλήσι στὶς Σπέτσες, πού προσέγγιζε πολὺ τὸ δικό του ὄραμα γιὰ τὸ παρεκκλήσι τοῦ ἀεροδρομίου. Μίλησε μὲ τὴ γνωστὴ ζωγράφο Κατερίνα Γεωργαντᾶ, ἡ ὁποία μετὰ τὴν ἐξαιρετικὴ της δουλειὰ στὸ παρεκκλήσι τῶν Σπετσῶν, ἀνέλαβε νὰ φιλοτεχνήσει τὶς ἀγιογραφίες και στὸ ἐκκλησάκι τοῦ Ἀερολιμένα.

Σημαντικὴ βέβαια εἶναι ἡ συμβολὴ τοῦ Τμήματος Τεχνικῶν Ἔργων τοῦ Διεθνούς Ἀερολιμένα Ἀθηνῶν. Ἰδιαίτερα ἀξιοσημείωτη εἶναι ἡ συνεισφορά τῆς ἀρχιτέκτονος τῆς τεχνικῆς ὑπηρεσίας τοῦ ΔΑΑ, κ. Πημελόπης Χριστοδουλίδου, ἡ ὁποία προσέφερε πολλὰ τόσο στὸ σχεδιασμὸ ὅσο και στὸν ἀποτελεσματικὸ συντονισμό ὄλων ὅσοι ἀσχολήθηκαν μὲ τὸ ἔργο. Ὁ ἐργολάβος, ἡ Ἐταιρεία «ΑΛΤΕ», πού ἔχει ὑλοποιήσει και ἄλλα ἔργα στὸν ἀερολιμένα, ἔλαβε τὴν ἐντολὴ νὰ κατασκευάσει τὸ δάπεδο, τὴν κρεμαστὴ ὀροφή, τὴν τοιχοποιΐα, τὴν ἀπαραίτητη ὑποδομὴ κλιματισμοῦ και πυροπροστασίας και τὸ χῶρο πού προοριζόταν γιὰ τὰ καντήλια, μὲ ἠλεκτρικὴ ἐσοχὴ και θύρα εἰσόδου. Τὰ παράθυρα, ἀπὸ σκουρό κίτρινο γυαλί και μὲ σταυρὸ στὴ μέση, εἶναι εἰδικὴ κατασκευὴ πού ἀνέλαβε γιὰ τὸ ἐκκλησάκι τὸ «Vitro Center».

Ταυτόχρονα, ἡ καλλιτέχνις ξεκίνησε τὶς ἀγιογραφίες στὸ νωπὸ σοβὰ (τεχνοτροπία fresco), χρησιμοποιώντας μοτίβα ἀπὸ παλιές βυζαντινὲς εἰκόνες. Φιλοτέχνησε πρῶτα τὶς εἰκόνες τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ και τῆς Παναγίας. Οἱ εἰκόνες στηρίχθηκαν σὲ συρμάτινα

στηρίγματα από ίπox, πού εκτείνονται από την όροφή ως τὸ δάπεδο, «σὰν νὰ ἵπτανται», σύλληψη πού ταιριάζει στὸ ἀεροδρόμιο. Σημαντικότερη ἦταν ἡ συμβολή τοῦ κ. Χρήστου Μαργαρίτη, Συμβούλου τοῦ Μουσείου Μπενάκη, ὁ ὁποῖος συνέβαλε συμβουλευτικὰ ὡς πρὸς τὶς βυζαντινὲς ἀγιογραφίες.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ δημιουργηθεῖ ἕνας χῶρος 50 τετραγωνικῶν μέτρων, γεμᾶτος τοιχογραφίες / ἀγιογραφίες, ἀκόμη καὶ στήν ὀροφή, πού καλοῦν τὸν ἐπισκέπτη νὰ τὶς κοιτάξει καὶ νὰ ἀνατρέξει στὸ παρελθὸν καὶ στὸ νόημά τους. Χρησιμοποιώντας ὡς βασικὸ χρῶμα τὸ μπέζ, δημιουργήθηκε ἕνας ἤσυχος, γαλήνιος χῶρος. Τὸ δάπεδο ἔχει στρωθεῖ μὲ κεραμικὰ πλακάκια οὕτως ὥστε νὰ διατηρηθεῖ τὸ ἴδιο ὕψος. Ἀπὸ τὴν εἴσοδο καὶ ἀνάμεσα στὰ πλακάκια, ἔχει τοποθετηθεῖ πεντελικὸ μάρμαρο διαγωνίως στὸ χῶρο, ἀπὸ ἀνατολὰς πρὸς δυσμὰς, κατὰ τὸν ὀρθόδοξο κανόνα, ἕως τὴν Ἁγία Τράπεζα.

Εἶναι πράγματι διαφωτιστικὰ ὅσα ὁ πρῶην Γενικὸς Διευθυντὴς θέλησε νὰ μᾶς διαβιβάσει καὶ εἶναι ἐπαινετὴ ἡ προσπάθεια τῆς ὁποίας ἠγήθηκε. Τὸν εὐχαριστῶ καὶ ἀπὸ τὴ θέση αὐτή. Σὲ μεταγενέστερο ταξίδι μου μπόρεσα νὰ

φωτογραφίσω τὸν χῶρο. Μερικὲς ἀπὸ τὶς φωτογραφίες πλαισιώνουν τὸ παρὸν ἄρθρο.

Ποιμαντικὴ ἀξιοποίηση

Ἔτσι αὐτὰ μοῦ γέννησαν σκέψεις πού πιστεύω ὅτι μποροῦν νὰ ἔχουν εὐκόλη ἐφαρμογή. Θὰ ἦταν καλὸ κατ' ἀρχὴν νὰ ὑπῆρχε ἕνα μικρὸ φυλλάδιο μὲ ὥρες τελέσεως κάποιας Ἀκολουθίας, στὸ ὁποῖο θὰ ἀποτυπώνονταν καὶ οἱ ἀγιογραφίες σὰν μικρὸ ἐνθῦμο τοῦ περάσματος. Καλὸ θὰ ἦταν ἐπίσης τὸ φυλλάδιο αὐτὸ νὰ ὑπῆρχε σὲ περισσότερες γλῶσσες καθὼς καὶ μιὰ ἐξήγηση γι' αὐτὴν τὴν παρουσία. Χρήσιμο ἀκόμα θὰ ἦταν νὰ διετίθετο κι ἕνας μικρὸς χῶρος ὅπου ἕνας ἱερέας θὰ ὑποδεχόταν ἐκείνους πού θὰ ἤθελαν νὰ ἐκμυστηρευτοῦν κάτι ἢ νὰ ζητήσουν μιὰ συμβουλή. Ὁ ἄνθρωπος σὲ τέτοιες στιγμὲς παρὰ τὴ βιασύνη του, ἂν ἤξερε ὅτι ὑπάρχει τέτοιος «τόπος», μπορεῖ νὰ τὸν ἐπισκεπτόταν καὶ νὰ ἔβρισκε «χῶρον ἐν τῷ καταλύματι». Σὲ κάθε περίπτωση τὸ πολύπτυχο πού θὰ ἀπεκόμιζε θὰ τοῦ ἀνοίγε καινούριες πτυχὲς στὴ ζωὴ του. Ὁ χῶρος αὐτὸς μπορεῖ καὶ ὀφείλει νὰ εἶναι κατὰ πρῶτο λόγο καὶ χῶρος περισυλλογῆς καὶ ἀναπαύσεως πνευματικῆς γιὰ ὅλο τὸ προσωπικὸ τοῦ ἀεροδρομίου καὶ τῶν πληρωμάτων τῶν ἀεροσκαφῶν.

Ἴδου ἕνα ἐνδιαφέρον ποιμαντικὸ ἔργο πού θὰ μποροῦσε νὰ ἀναλάβει ὁ οἰκεῖος Ἱεράρχης τῆς Ἱ. Μ. Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος, σὲ συνεργασία μὲ τὴν Διοίκηση τοῦ Ἀεροδρομίου, στὸ ὁποῖο θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ συνδράμουν καὶ οἱ ὅμορες Μητροπόλεις σὲ μιὰ κοινὴ διαμητροπολιτικὴ προσπάθεια. Ἄνάλογες ἐνέργειες γίνονται καὶ σὲ ἄλλα διεθνῆ ἀεροδρόμια. Ἄλλωστε τοῦ Κυρίου ἡ γῆ, καὶ ὁ ἀέρας, ... καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.

Τὰ θυρανοίξια τοῦ χαριτωμένου αὐτοῦ ναῖσκου πού ἔγιναν στὶς 3 Νοεμβρίου ἀπὸ τὸ Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη ἔχουμε τὴν πεποίθηση ὅτι ἐγκαινιάζουν μιὰ «νέα» περίοδο λειτουργίας τοῦ διεθνοῦς ἀερολιμένος.

